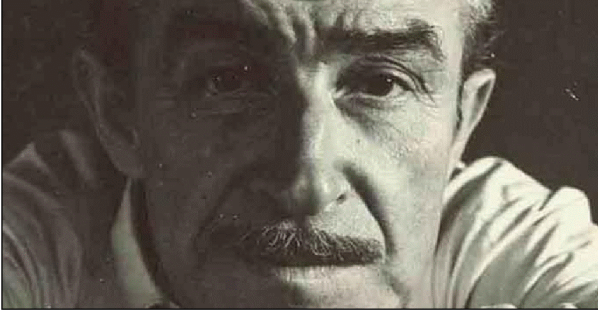

VƏRİNASIYA

“Ulduz” jurnalı ilə “Ədəbiyyat qəzeti”nin birgə layihəsi

Orhan KEMAL

İşte gene hiç sevmediği bir duruma düşmüştü! Bin kez söylemişti kendi-kendine ki, "Dolmuşu bindiğim zaman değil, inerken parayı vereceğim bundan sonra!"

Olmuyordu, olmuyordu Allah belasını versin. Bundan önce bir değil, beş değil, belki de on, on beş, yirmi sefer hep aynı duruma düşmüş, şoförle takışmıştı. En temizi, dolmuştan ineceği yere gelince, inmeden önce parayı vermektir. Bir süre öyle yapmıştı. Ama bu sefer, bu sonuncu sefer...

Durak kalabalıktı. Birkaç kişi koşmuşlardı, çevik bir davranışla girivermişti arabaya. Solunda iki kişi. En sağdaydı. Yanındaki bozuk paraların en

İki buçuk

küçüğü iki buçukluk. Öteki müşteriler verince o da onlara uymuş, uzatmıştı iki buçukluğu. Şoför almış, ötekilerin iki buçuk, beşliklerinin üzerini vermiş, onunkini... Bu sırada en sağdaki inip, bir başka yolcu binmeseydi şoför herhalde paranın üstünü verecekti. Çünkü davranışı öyleydi. Ama yolcu "Cağaloğlu!" deyince, şoför yeni müşteriyle konuşmaya dalmış, iki buçuğun üstünü unutmuştu.

Ne yapmalıydı şimdi? "Şoför efendi, iki buçuğun üstünü unuttunuz!" dese, şoför belki de, "Ne biliyorsun unuttuğumu?" diye bozabilirdi. Bozmasa bile, dolmuş yolcuları şöyle bir bakarlar, içlerinden, "Amm da para canlısı ha!" gibilerden geçirebilirdi. Başkalarının onun hakkında böyle düşüncelerini istememekle beraber, bu türlü düşüncelerini belirtircesine yan yan bakmalarından nefret eder, cinleri tepesine toplanırdı.

Sağındakine baktı: Koca burunlu, sarkık gerdanının biriydi. Beyden değil de efendiden. Böyleleri ukala olurlar. Vara yoğa karışır. Tartışmaya can atarlar. Nitekim: "Şoför Efendi, iki buçukluğun üstünü unuttunuz..." dese, bu koca burunlu, sarkık gerdanlı adam o biçim, yan yan bakacaktı. "Ne bakıyorsun?" diye terslese, "Göze yasak mı var?" karşılığını alacağını iki kere iki dört eder gibi biliyordu.

Adama yeniden baktı, sanki "Göze yasak mı var?" demiş gibi kızdı, içinden:

"Var!" dedi.

Sanki: "Yok canım?" karşılığını almışçasına öfkesi arttı. Gene içinden:

"Canın yoksa nasıl yaşıyorsun?"

"Aman ne bayağı espri. Evladım espri zeki insan harcı. Sense..."

"Bense?"

"Kaşalotun birisin be!"

Tam bu sırada solundaki yolcu da inmek için şoföre seslenmişti. Araba durdu, solundaki indi. Solundakinden boşalan yere kaydı. Koca burun, sarkık gerdanlı da ortaya geçti. En sağa yeni bir yolcu. O da Cağaloğlu'ya gidecekti. Tekliği uzattı. Şoför elli kuruşu omuzu üzerinden en sağdaki yolcuya uzattı. Şoför onun iki buçukluğunu sağlama unutmuştu. Bir ara:

Bu dəfə hekayə tərcüməsi müsabiqəsinə start veririk! Orxan Kamalın "İki buçuk"unu dilimizə çevirin və qalib olun!

*Elektron poçtumuz:
ulduz_dergisi@mail.ru*

Tərcümələrinizi gözləyirik...

"Şoför efendi benim iki buçukluğun üstünü unuttun!" diyecekti vazgeçti. Adam belki de şöyle derdi:

"Ne iki buçukluğu?"

Kan tepesine sıçradı. Sanki şoför gerçekten bu karşılığı vermiş gibi sinirleri gerilmişti. İçinden: "Arabaya binerken verdim ya!" "Hatırlamıyorum.."

"Nasıl hatırlamazsın? Yalan mı söylüyorsun?"

"Ben yalan mı söylüyorsun?"

"Biz bu meslekte senin gibi neler gördük.."

O zaman, o zaman dayanamaz, çıldırırdı işte:

"Beni onlarla mı kıyaslıyorsun yani?"

Şoför belki de yarım sağla arkaya dönerdi:

"Nesin ya? Hanım evladı? Dolandırıcıların hiçbirini dolandırıcılığı kabul etmez. Hele, de, suratına atılır!"

"Yani?"

"Yani değil Panayot!"

Evet, şoförle böyle takışmalar ne olurdu sonu? Karakola mı düşerlerdi?

Birden gözü dikiz aynasına kaydı: Şoför adama kallı sıkıydı. Alttan üstten inceltilmiş bıyığıyla da itin birine benziyordu. Takışınca arabayı durdurup direksiyondan iner, yakasına yapışır, belki de bir kafa, bir yumruk...

İçini çekti. Bu hiç de istenecek şey değil. Eli yüzü kan içinde, üstü başı toz toprak, karakola gitmek, şoförden davacı olmak... Üstelik sağındaki müşterilerle şoförün yanındakiler de herhalde şoförden yana olurlardı. O zaman şoför: "Bana hakaret etti Komser Bey!" der, hakaretin şeklini anlatır, müşteriler de onu desteklerlerdi ki, hem iki buçukluğun üstü kalırdı, hem de şoföre hakarettten kovuşturma başlayabilir, astan yüzünden pahalıya gelirdi.

Onun için, vazgeçmeli, hatta iki buçuğun lafını bile etmeden, yeni elli kuruş vermeliydi şoföre. Besselli, unutmuştu aldığı iki buçukluğu...

Pantolonunun bozuk para cebinden iki tane sarı yirmi beşlik çıkarıp avucunda tuttu. Az sonra Cağaloğlu'ya gelince incek, inerken de parayı verecekti. Verecekti ama neden? Elli kuruşluk yolu ne için üç yüz kuruşa gelecekti? Enayi miydi? Paraları yeniden cebine sokarken, aklından gene kavga, karakol, dolmuş müşterilerinin tanıklığı geçti. Vazgeçti cebine koymaktan. Dayak yese de yemese de karakola düşünce haksız çıkabilir, hele şoföre hakaret dümeni işin içine girerse, değil üç lira, kim bilir kaç üç liralara düşebilirdi işin içine.

Gözü yeniden dikiz aynasındaki şoförün "it" yüzüne ilişti:

"Allah belanı versin!" diye geçirdi. "Hayvanoğlu hayvan. Suratından belli ne bok olduğun. Haram zıkkım olsun, yiyeme inşallah. İlaç parası yap. Hem de varsa en sevdiğin çocuğuna!"

Cağaloğlu'ya gelmişlerdi:

"Ben uygun bir yerde ineyim!"

"Peki abi.."

Şoför arabayı uygun yere yanaştırıp durdurdu. O, avucundaki elli kuruşu tam uzatacağı, şoför iki buçukluğun üstünü uzattı:

"Buyurun abi iki liranızı!"

Aldı, dolaşan ayaklarıyla hızla uzaklaştı. Yüzü alev alev yanyıyor, kendi kendinden utanıyordu.